

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Steigen, 19. september 2012

Høring: Forslag til endringer i barneloven

KUN senter for kunnskap og likestilling takker for å ha blitt invitert til høringsrunden om tilsyn under samvær. Vi ser med glede at departementet ønsker å styrke barneperspektivet og øke barns rettsikkerhet i barnefordelingssaker. Spørsmålet er av særlig interesse for KUN siden spørsmålet om "likestilling" ofte blir brukt som brekkstang og maktmiddel i barnefordelingssaker, uheldigvis av begge sider, og vi ønsker med dette å understreke at spørsmålet om "likestilt foreldreskap" er og må være underordnet hensynet til barnets beste. Barns krav på beskyttelse skal til en hver tid ha forrang foran foreldrenes krav om samvær og foreldreansvar.

Domstolen skal ikke, som det står presisert i høringsnotatet, fastsette samvær dersom ikke samvær ikke er til barnets beste. Hensynet til å beskytte barnet mot vold og overgrep, mot risiko for psykiske skadevirkninger, herunder retraumatisering, må være overordnet alle andre hensyn.

Vi har forespurt Krisesentersekretariatet om deres mening som særlig kunnskapskilde, og de har oversendt sitt høringssvar til oss. Vi ønsker med dette å understøtte deres svar særlig på følgende punkter:

KS har fremmet krav om at alle sakkyndigerapporter i barnefordelingssaker må vurderes og kvalitetssikres av en barnesakkyndig kommisjon. Barne- og likestillingsdepartementet utarbeidet et informasjonshefte om barnefordelingssaker der det fremkommer påstander om vold i 2008. Heftet inneholder psykologfaglig informasjon til dommere, advokater og sakkyndige. ^[1]

Til tross for en godt faglig innhold i informasjonsheftet, opplever mange voldsutsatte kvinner at sakkyndige har liten kompetanse på voldstematikken, og ikke minst de konsekvensene det har for barn å være vitne til vold mot mor.

I boka "Barnefordeling i domstolen – når barnets beste blir barnets verste" av Fritz Leo Brevik og Kate Mevik (Universitetsforlaget 2012) leser vi (side 80): "Vi som skriver denne boken, er ikke alene om denne bekymringen. På Erfarings- og refleksjonsseminaret om saksbehandling i barnefordelingssaker for domstolene (Gardermoen 27. september 2011) var det flere av deltagerne som gav uttrykk

^[1] http://www.regjeringen.no/upload/BLD/Veiledning%20og%20brosjyrer/2008/Info_barnefordsaker_paastand_om_vold.pdf

for sin frustrasjon over at mange dommere og sakkyndige ikke brukte informasjonsheftet vi viser til over, slik at vold ble et tema i barnefordelingssaker”

Til tross for at informasjonsheftet ble publisert for 4 år siden, blir informasjonen fortsatt ikke brukt ut fra intensjonen om å styrke kompetansen på voldsfeltet. I tillegg er det i dag frivillig om sakkyndige vil gjennomgå en utdanning i sakkyndighetsarbeid som psykologforeningen gir.

VI ønsker også å vise til deres punkt om krav om kulturell kompetanse, samt bruk av tolk:

Krisesentrene har også erfaringer med at de fleste sakkyndige har liten eller ingen flerkulturell kompetanse. For å vise til et eksempel fikk en voldsutsatt kvinne med minoritetsbakgrunn besøk av en sakkyndig som skulle observere samspillet mellom mor og de tre barna. Mor kunne ikke det norske språket, og hun var ikke informert om målet med observasjonen. Det var ikke tolk til stede under observasjonen. Ut fra hennes kultur var hun opptatt og ivareta sin gjest og servere han god mat. Den ansatte på krisesenteret kunne da lese i sakkyndigerapporten at mor ikke var opptatt av barna, men mer opptatt å være vertinne under besøket av sakkyndige. I høringsnotatet er det lite fokus på de utfordringer rettsapparatet møter i barnefordelingssaker der familien har innvandrerbakgrunn.

KUN senter for kunnskap og likestilling har arbeidet mye med flerkulturelle familier, og etterspør særlig kompetanse på de ekstra utfordringene disse familiene møter når det er konflikter, skilsmisse og særlig når det er vold med i bildet. Disse situasjonene blir forverret av språkproblemer, og dette kan føre til stor urett – i denne sammenheng blir særlig barna skadelidende.

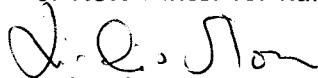
Nivåer av tilsyn

Departementet foreslår to nivåer av tilsyn, beskyttet tilsyn, der forelder og barnet overvåkes under hele samværet, inntil 16 timer årlig og støttet tilsyn, der det er forsvarlig med mer fleksible løsninger, inntil 32 timer årlig. "Beskyttet tilsyn" er aktuelt i familier der det er problematikk knyttet til vold, rus, psykiatri (inkludert personlighetsavvik).

KUN støtter dette forslaget, men ønsker at det åpnes for at mindre barn (under 12 år) eller barn som ikke ønsker samvær, ikke kan dømmes til dette. Vi støtter krisesentersekretariatets bekymring for at "beskyttet tilsyn" skal bli en sovepute for legalisering av samvær som ikke er til barnets beste.

Med vennlig hilsen

For KUN senter for kunnskap og likestilling

Lindis Sloan